

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/737/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a cégnyilvánoságról, bírósági cégeljárásról, végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 120. § (1) bekezdése, 121. §-a, valamint 122. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 10.Vpk.41/2020/38. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük (dr. Árva Zsuzsanna ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, valamint 27. § (1) bekezdése alapján kezdeményezték az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] Alkotmányjogi panaszukban elsődlegesen az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a cégnyilvánoságról, bírósági cégeljárásról, végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 120. § (1) bekezdése, 121. §-a, 122. § (4) bekezdése, másodlagosan az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a Budapest Környéki Törvényszék 10.Vpk.41/2020/38. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei az indítványozók előadása alapján a következőképpen foglalhatók össze.
- [4] Az indítványozók – másokkal együtt – egy általános értékesítő és fogyasztási szövetkezet (a továbbiakban: szövetkezet) tagjai voltak több évtizeden keresztül annak 2014-es megszűnéséig, és ez alatt az idő alatt a szövetkezetben személyesen dolgoztak és gyűjtötték össze a szövetkezet vagyonát. A szövetkezet tagjai 1999-ben – főleg idős korukra tekintettel – úgy döntöttek, hogy személyesen már nem vesznek

részt a munkában, ezért részvénytársaságot alapítottak (a továbbiakban: Zrt.), mely a szövetkezettel párhuzamosan létezett egymás mellett annak 2014-es megszűnéséig; ezen időszak alatt a szövetkezet vagyonát a Zrt. vette át különböző jogcímenek. 2013-ban a szövetkezet tagjai elhatározták végelszámolásukat, 2014-ben a szövetkezet törlésre került a cégjegyzékből.

- [5] Az indítványozók 2023. március 6-án a Zrt. vezérigazgatójától szereztek tudomást arról, hogy egy korábbi ingatlan nem került átírára a Zrt. nevére, az a szövetkezet nevében maradt egészen 2022-ig. A Zrt. jogosultságáról az ingatlan tekintetében ugyan 1999-ben is született dokumentum, de a tulajdonjog bejegyzése valamilyen – az indítványozók számára nem ismert – okból elmaradt.
- [6] Az indítványozók értesültek arról is, hogy a tárgyi szövetkezeti ingatlanra vagyonrendezési eljárást indított egy harmadik személy, a vagyonrendezési eljárás megindítása 2022. február 11-én közzétételre került a Céglőnyben. A vagyonrendezési eljárás a Budapest Környéki Törvényszék 10.Vpk.41/2020/38. számú, 2022. december 19. napján kelt és 2023. január 12. napján jogerőre emelkedett végzésével lezárult, és az ingatlant egy, a szövetkezeten és a Zrt.-n kívüli harmadik személy szerezte meg. Az indítványozóknak a vagyonrendezési eljárásról nem volt tudomásuk. Előadták, hogy véleményük szerint koruknál fogva nem várható el tőlük, hogy az elektronikus céglőnyt, vagy az elektronikus árverési felületet nézegessék, és így a törvény által biztosított 30 napos határidőn belül bejelentsék az általuk megszerzett ingatlannal kapcsolatos igényüket. Ennek megfelelően hitelezői, illetve tagi igénybejelentést nem tudtak tenni; a vagyonrendezési eljárás jogerősen lezárult, az ingatlant az árverési vevő nevére a földhivatal be is jegyezte. A vagyonrendezési eljárás lezárulása a Céglőnyben 2023. február 21. napján közzétételre került.
- [7] 3. Az indítványozók a vagyonrendezési eljárás befejezéséről való tudomásszerzést (ami az indítványban foglaltak szerint 2023. február 6.) követően nyújtották be – az Alkotmánybíróság főtákarának hiánypótlási felhívására kiegészített – alkotmányjogi panaszukat. Ebben egyrészt a vagyonrendezési eljárást befejező 10.Vpk.41/2020/38. számú végzés, másrészt a vagyonrendezési eljárást szabályozó egyes jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét állították, az alábbiak szerint.
- [8] 3.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszukban a Ctv. 120. § (1) bekezdése, a 121. §-a, valamint 122. § (4) bekezdése alkotmányossági vizsgálatát kérték. Álláspontjuk szerint a támadott rendelkezések sértik az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogot, a XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz és indokoláshoz fűződő jogot, a 28. cikkben foglalt józan észnek, és erkölcsös célnak megfelelő jogszabályértelmezést, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdésben foglalt jogorvoslathoz való jogot. A sérelmezett rendelkezések nem felelnek meg szerintük az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiságból fakadó jogbiztonság követelményének sem, továbbá sértik a XV. cikk

(2) bekezdésében foglalt alapvető jogokkal kapcsolatos jogegyenlőség követelményét.

- [9] Az indítványozók szerint a Ctv. 120. § (1) bekezdése alapján az eljáró bírónak csak lehetősége van arra, hogy meghallgassa a törölt cég volt tagjait és az esetleg fellelhető korábbi vezető tisztségviselőit, ez azonban nem kötelezettsége. A rendelkezés továbbá nem írja elő, hogy a vagyonrendező, vagy az eljáró bíróság a volt tagokat, vagy vezető tisztségviselőket megkeresse, nem kötelezi a vagyonrendezőt az iratok őrzési helyükről való beszerzésére, továbbá nem ír elő a vagyontárggyal kapcsolatban tényállás tisztázási kötelezettséget. Mindez az indítványozók szerint sérti a tisztességes (hatósági) eljáráshoz való jogot, valamint a jogbiztonság elvét.
- [10] A Ctv. 121. § (1)-(2) bekezdését szintén ellentétesnek tartják a tisztességes (hatósági) eljáráshoz való joggal, valamint a jogbiztonság elvével. Álláspontjuk szerint nem a bíróság belátására kellene bízni a meghallgatást, továbbá nem egy elektronikus kiadványban megjelenő, 30 napos határidőt előíró végzéssel kellene felhívni a volt tagokat az esetleges igénybejelentésre, hanem a vagyonrendező kötelezettségévé kellene tenni, hogy a volt vezető tisztségviselőt és a volt tagokat az eljárásról értesítse. Az indítványozók szerint fontos tény, hogy – szemben a felszámolási eljárással vagy a kényszertöreléssel – a vagyonrendezési eljárással érintett jogi személy tagjai megismerhetők a cégnyilvántartásból, így „indokolatlan, aránytalan és tisztességtelen hirdetményre bízni megkeresésüket”. A hirdetményi közlés az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével is ellentétes szerintük, mert indokolatlan különbséget tesz egyes cégeket érintő eljárásokban érdekelték között, mivel más eljárásokkal szemben a vagyonrendezési eljárás esetén nem írja elő a jogszabály a hitelezők közvetlen értesítését. Az indítványozók szerint ez egyéb helyzet szerinti megkülönböztetést jelent a gazdasági élet szereplői, céges eljárásokban résztvevő igényre jogosultak között. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését sérti tehát, hogy ebben az eljárásban a tagok egy 30 napos anyagi jogi határidőben élhetnek csak igénybejelentéssel és nincsen számukra egy hosszabb jogvesztő határidő, mint más eljárásokban. A vagyonrendezési eljárás érintettjei tehát hátrányosabb helyzetbe kerülnek, mint például egy felszámolási eljárás érintettjei vagy mint egy ingatlan vagyontárgyra jogot formáló érintettek. A vagyonrendezési eljárással érintett vagyon esetleges hitelezői számára a jogszabály sokkal hátrányosabb határidőt enged, mint más eljárások hitelezőinek, valamint más eljárások (például a végelszámolás) esetén a maradék vagyont a tagok kapják meg (és ehhez semmilyen igényt nem kell bejelenteniük), míg a végelszámoláshoz hasonló vagyonrendezési eljárásban a maradék vagyon sorsa ismeretlen, és a törvény nem rendelkezik arról, hogy a társaság megszűnéskor tagi jogviszonyban állók között kerülne arányosan felosztásra.
- [11] Az indítványozók szerint nem felel meg az Alaptörvény 28. cikkében foglalt józan észnek sem egy ilyen rövid tartalmú határidő, és nem tartják erkölcsösnek sem (nem

felel meg annak a társadalmi elvárásnak és alkotmányos alapelvnek, hogy a megszerzett tulajdonához mindenkinek joga van), hogy ismert igénylők nem kerülnek közvetlen megkeresésre.

- [12] Az indítványozók szerint a Ctv. 121. § (5) bekezdése sérti a jogbiztonságot és a tisztességes eljáráshoz való jogot, valamint a jogorvoslathoz való jogot is, mert a vagyonrendező eljárása ellen csak az eljárás alatt enged kifogással élni. Álláspontjuk szerint a vagyonrendező nem járt el gondosan, mert a kérelmező iratából tudomással kellett, hogy bírjon arról, hogy az ingatlanra a Zrt.-nek igénye van, ennek ellenére az iratörzés helyéről nem kérte ki az ingatlannal kapcsolatos iratokat, a szövetkezet végelszámolóját nem kereste meg, és semmilyen intézkedést nem tett az ingatlannal kapcsolatos körülmények tisztázására. A Ctv. 121. § (5) alapján azonban kizárólag csak a kirendelésének időtartama alatt terjeszthető elő kifogás, a ráadásul sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot a rendkívül rövid határidő, továbbá az, hogy kizárólag csak az eljárásban résztvevő fél részére biztosít kifogásolási jogot a jogalkotó. Amennyiben a vagyonrendezési eljárás jogerősen lezárul, úgy azzal szemben a jogszabály nem ad semmilyen jogorvoslati jogot olyan fél részére, aki az eljárásban nem vesz részt, de valamilyen jogát a vagyonrendezési eljárás sérti, ezért a Ctv. 121. § (5) bekezdése ellentétes az Alaptörvény fenti rendelkezéseivel.
- [13] Végezetül véleményük szerint a Ctv. 122. § (4) bekezdése sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való jogot is. Az indítványozók szerint méltánytalan, tisztességtelen és jóerkölcsbe ütközik, hogy olyan szövetkezeti tagok, akik évtizedeken keresztül saját munkával gyűjtöttek össze egy vagyont, ne részesüljenek belőle azért, mert – szerintük elvárható módon – nem olvassák a cégközlönyt, az eljárásról nem értesülnek, és így elmulasztják az igénybejelentést. Ehelyett a jogalkotó (feltehetőleg) a vagyonrendezési eljárást kezdeményező hitelezőnek juttatja a vételárat, bár ez sem derül ki a jogszabályból. Sérelmesnek tartják, hogy a jogszabály nem rendelkezik a letétbe tett összeg, adott esetben a vagyonrendezés során eladott ingatlan vételárából megmaradó rész sorsáról. Álláspontjuk szerint ez jogalkotói mulasztás, és erről egyébként a támadott végzés sem rendelkezik. Vagyis ezen jogszabályhely alapján a megszerzett tulajdonjogot, amely jogutód nélküli megszűnés esetén a társaság volt tagjait illetné meg (amennyiben egyéb hitelező nem jelentkezik), elvonja a tagoktól, pusztán azon ténynél fogva, hogy nem jelentkeznek a hirdetményre. Álláspontjuk szerint ez a rendelkezés is sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését, mert indokolatlanul különbözteti meg a vagyonrendezéssel érintett jogi személy volt tagjait a végelszámolás alatt álló társaság tagjaihoz képest.
- [14] 3.2. Az indítványozók az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti panaszukban a Budapest Környéki Törvényszék 10.Vpk.41/2020/38. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, mert ellentétesnek tartják az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, a XXIV. cikk (1) bekezdésével, valamint a 28. cikkével.

- [15] Az indítványozók szerint akkor tisztességes egy eljárás, ha az eljáró bíró minden tény feltár, minden körülményt figyelembe vesz. Jelen esetben akkor lett volna tisztességes az eljárás, ha a bíróság megkeresi a Zrt.-t, de legalább a társaság volt végelszámolóját, aki a megszűnt cég iratait is őrzi. Szintén sérti az indítványozók szerint a jogbiztonsághoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot, hogy a vagyonfelosztási javaslatot a volt vezető tisztségviselőnek, és a volt tagoknak nem küldi meg a bíróság, különös tekintettel arra a tényre, hogy az iratörzés kötelező megszűnt társaságok esetében. A fentiekén túl indokolatlan megkülönböztetésnek tartják, hogy más eljárásokkal ellentétben nem értesítik a tagokat a vagyonfelosztásról. Összességében a tisztességes eljáráshoz való joguk azáltal sérül, hogy az eljáró bíró nem tárta fel megfelelően a tényállást: a végelszámolás irataiból megismerhető tagokat nem értesítették közvetlenül a vagyonrendezési eljárásról; a végelszámolót, a társaság tagjait nem keresték meg, kizárólag hirdetményi értesítésre került sor; szemben más céges eljárásokkal, az értesítés és igénybejelentési határidő rendkívül rövid, és kizárólag csak igénybejelentéssel részesülhet a vagyonból bárki, jogorvoslati eljárás nem áll rendelkezésre olyan személyek részére, akiknek valamely joga vagy jogos érdeke áll fenn a vagyontárggyal kapcsolatban.
- [16] 4. Az ellenérdekű fél jogi képviselője útján az Abtv. 57. § (2) bekezdése alapján nyilatkozatot terjesztett elő, melyben kifejtette álláspontját az alkotmányjogi panasszal kapcsolatban. Ebben vitatta az indítványozók érintettségét, a jogorvoslati lehetőségek kimerítését, az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidő betartását, valamint alkotmányossági kérdés fennálltát.
- [17] 5. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26-27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket.
- [18] 5.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt főszabály szerint a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróságnak ezért először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az indítvány határidőben érkezettnek tekinthető-e.
- [19] A Budapest Környéki Törvényszék 10.Vpk.41/2020/38. számú végzése 2022. december 19-én kelt, 2023. január 12-én emelkedett jogerőre. A vagyonrendezési eljárás befejezéséről rendelkező végzést 2023. február 21-én tették közzé a Cégléletről. A panaszosok – saját előadásuk szerint – 2023. március 6-án értesültek a vagyonrendezési eljárás lefolytatásáról és jogerős lezárásáról a Zrt.

vezérigazgatójának tájékoztatása folytán. Az indítványozók az alkotmányjogi panaszt 2023. március 28-án nyújtották be elektronikus úton, a támadott végzés Céggközlönyben való közzétételéhez mérten határidőben, 60 napon belül.

- [20] 5.2. Mind az Abtv. 26. § (1) bekezdése, mind a 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz előterjesztésének feltétele, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítse, vagy jogorvoslati lehetőség ne legyen számára biztosítva [Abtv. 26. § (1) bekezdés *b*) pont, illetőleg 27. § (1) bekezdés *b*) pont].
- [21] Az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg: a kérelmező 2020. szeptember 12-én kezdeményezte a vagyonrendezési eljárás lefolytatását, melyet a Budapest Környéki Törvényszék 2022. február 11-én kelt 10.Vpk.41/2020/26. számú végzésével rendelt el, az eljárás megindításának Céggközlönyben való közzétételére 2022. február 11-én került sor a bíróság 10.Vpk.41/2020/28. számú végzésével. Ebben a bíróság megnevezte a vagyonrendezőt, valamint felhívta a törölt cég volt hitelezőit, volt tagjait (részvényeseit), illetve azt, akinek a vagyonrendezés lefolytatásához jogi érdeke fűződik, hogy a törölt céggel, vagyonával szembeni igényeiket 30 napon belül a vagyonrendezőnek jelentsék be, és egyidejűleg csatolják az igényt megalapozó okiratokat; azzal, hogy a bejelentési határidő a közzététel napjával kezdődik. Ezt követően a vagyonrendező nyilvános pályázati felhívást tett közzé a Céggközlönyben majd 2022. szeptember 5-én kezdeményezte a vagyonrendezési eljárás befejezését, melyre a Budapest Környéki Törvényszék támadott, 10.Vpk.41/2020/38. számú, 2022. december 19-én kelt végzésével került sor.
- [22] Jelen esetben az indítványozóknak a Ctv. 121. § (2) bekezdésének megfelelően lehetőségük lett volna arra, hogy a vagyonrendezési eljárásba bekapcsolódjanak. A vagyonrendezési eljárás megindításáról és a hitelezők, volt tagok és egyéb érdekelt felhívásáról szóló bírósági végzés Céggközlönyben történő közzététele éppen azt a célt szolgálja, hogy az egyes eljárásokról valamennyi potenciális érintett tudomást szerezhessen. A Ctv. 11. §-a is kifejezetten rögzíti, hogy a Céggközlöny a cégnyilvánosság biztosítását szolgálja.
- [23] A vagyonrendezési eljárásba történő bekapcsolódás esetén (melyre a fentiek szerint az indítványozóknak lehetősége lett volna) az indítványozók [a Ctv. 121. § (5) bekezdésének megfelelően] kifogással élhettek volna a vagyonrendező egyes intézkedéseivel vagy mulasztásaival szemben, melyet a bíróság bírál el, döntése ellen pedig külön fellebbezésnek van helye.
- [24] Azáltal, hogy az indítványozók nem éltek ezekkel a számukra biztosított lehetőségekkel (nem vettek részt a vagyonrendezési eljárásban, jöllehet arról a Céggközlönyből tudomást szerezhettek volna; ennek elmaradása miatt pedig utóbb nem élhettek kifogással a vagyonrendező eljárásával szemben sem), az indítványozók valójában nem merítették ki a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehetőségeket, ami pedig az Abtv. 26. § (1) bekezdés *b*) pontja, illetőleg 27. § (1) bekezdés *b*) pontja értelmében az alkotmányjogi panaszok benyújtásának előfeltétele,

- [25] Az Alkotmánybíróság megjegyzi: a Budapest Környéki Törvényszék 10.Vpk.41/2020/38. számú végzésének [6] bekezdése értelmében a vagyonrendezési eljárást követően fennmaradó összeg bírói letétbe került. A Budapest Környéki Törvényszék Cégközlönyben 2023. december 1-jén megjelent 10.Vpk.119/2023/8. számú végzése szerint a tárgyi ingatlan vételára tekintetében a vagyonrendezési eljárás megindult, ennek során pedig a szövetkezet volt tagjaként lehetséges az igényérvényesítés és az indítványozók jogorvoslattal is élhetnek, melyet követően lehetőség van alkotmányjogi panasz benyújtására (amennyiben az indítvány a befogadás egyéb feltételeinek is megfelel).
- [26] 5.3. Mindezekre tekintettel – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)-(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1)-(2) bekezdései alapján eljárva – az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdés *b*) pontjában, és 27. § (1) bekezdés *b*) pontjában foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *e*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. március 18.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró